

## Hvem skal eie kraftforbindelsene til utlandet?

Erling Diesen og Hans H. Faanes, [www.energiveteranene.no](http://www.energiveteranene.no)

*Det har hittil vært norsk kraftpolitikk at Statnett skal være den norske eier av overføringsforbindelsene mellom Norge og utlandet. Utspill fra noen norske kraftprodusenter utfordrer nå Statnetts enerett.*

### **Det bør bygges flere utenlandsforbindelser.**

Det har pågått en diskusjon om hvor sterkt det norske kraftnettet bør knyttes til det europeiske. Tre forhold tilsier en videre utbygging av overføringsforbindelser.

- Innføring av elsertifikater i det norsk/svenske system vil medføre en storstilt utbygging av vind- og vannkraft. Dette vil gi et stort kraftoverskudd. Frykten for europeiske priser i Norge er ikke lenger så velbegrunnet.
- Nedleggelsen av tysk kjernekraft vil medføre et stort behov i Tyskland for så vel elektrisk energi, som reguleringstjenester for å møte den ujevne krafttilgangen fra fornybare kraftkilder som kjernekraften vil bli erstattet med.
- Utenlandsforbindelsene har vært god butikk for Norge, samtidig som de har representert en verdifull tørrårsreserve for det norske systemet.

Imidlertid vil flere utenlandsforbindelser kreve forsterkning av det norske sentralnettet og ha stor innvirkning på det norske kraftmarkedet. Hver enkelt ny utenlandsforbindelse må derfor ikke gis konsesjon før etter en grundig konsekvensutredning av økonomiske og miljømessige forhold.

### **Statnett bør fortsatt være den norske eier av utenlandsforbindelsene.**

For de norske utenlandsforbindelsene er det slik at Statnett, som også eier det norske sentralnettet, står for eierskapet på norsk side av utenlandsforbindelsene, mens sentralnettseieren i den andre enden av forbindelsen står som eier av den utenlandske delen. En ny utenlandsforbindelse vil som regel kreve forsterkninger i sentralnettene i begge land. Kostnadene for disse forsterkningene må i aller høyeste grad tas med når rentabiliteten for en ny utenlandsforbindelse beregnes. Det vil man gjøre når det er sentralnettseierne på begge sider som skal eie mellomriksforbindelsen.

I drift vil en utenlandsforbindelse gi en inntekt som til en hver tid er lik prisforskjellen mellom de to land multiplisert med det overførte kvantum. Ved at Statnett eier den norske del av utenlandsforbindelsen, vil disse inntektene tas inn i det norske sentralnettet, og komme alle deltagere i sentralnettet til gode. Produsenter så vel som forbrukere.

Det har nå blitt etablert en konstellasjon av kraftprodusenter som utfordrer Statnetts enerett til å eie utenlandsforbindelser. Motivet for disse produsentene er at de frykter at Statnett ikke vil bygge forbindelser raskt nok, og at det derved blir en innestengning av "elsertifikatkraften", og dermed lave kraftpriser.

Som det fremgår av det foregående vil produsenteide utenlandsforbindelser medføre følgende ulemper:

- Eierne av en slik ny utenlandsforbindelse vil påføre sentralnettet kostnader. Disse kan i prinsippet kompenseres med anleggsbidrag, men det har hittil ikke utkrySTALLISERT seg noen praksis for hvordan anleggsbidrag skal beregnes i sentralnettet.
- Inntektene av en slik ny utenlandsforbindelse vil kun tilfalle den gruppen av produsenter som står som eier av forbindelsen og ikke til de øvrige brukere av sentralnettet.
- En ny utenlandsforbindelse til et land hvor det allerede er en forbindelse eiet av Statnett, vil redusere inntektene for den opprinnelige forbindelsen, og således redusere inntektene til sentralnettet.

Energiveteranene vil derfor fraråde å gi andre enn Statnett konsesjon på nye forbindelser til utlandet. I Sverige ble det i 2011 vedtatt en lov som sier at konsesjon til utenlandsforbindelser bare kan gis til sentralnettseier.